

หมายเหตุ ต้นกรุงรัตนโกสินทร์

ประมวลเหตุการณ์เมื่อแรกสถาปนากรุงเทพฯ

รวบรวมหลากหลายเหตุการณ์สำคัญที่น่าสนใจ
และคำบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายสมัยกรุงธนบุรี
เรื่อยมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๔

เกริกฤทธิ์ เชื้อมงคล

สารบัญ

เหตุการณ์จลาจลปลายสมัยธนบุรี	๑๕
ปราบดาภิเษก สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๑	๓๕
ลงพระราชอาญาพระยาบั๊กลีมา	๓๗
ย้ายพระราชวังจากฝั่งธนบุรีมายังฝั่งตะวันออก	๓๘
พระราชพิธีฝังหลักเมือง	๔๗
สร้างพระนครและพระราชวัง	๕๓
งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก	๕๖
เพลงใหม่ในงานสมโภชพระไตรปิฎก	๕๘
พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท	๖๒
โปรดส่งกองทัพช่วยของเชียงสี้อ สู้รบญวนกอบกู้บ้านเมือง	๖๕
สงครามครั้งสำคัญ ๙ทัพ	๗๑
ยกกองทัพตีหัวเมืองทางใต้	๘๖
แขกเซี่ยะยกทัพตีเมืองสงขลา	๘๘
เมืองทวายเข้ามาสวามิภักดิ์	๙๑
เรื่องบาดหมางระหว่างวังหลวงกับวังหน้า	๙๔

ยกทัพช่วยเมืองเชียงใหม่สู้ศึกพม่า	๙๗
องเชียงสือเป็นเจ้าอนัมก๊ก	๑๐๒
กรมพระราชวังบวรฯ ทรงพระประชวร	๑๐๕
กบฏวังหลังและพระสนมเอกประพฤติมิชอบ	๑๐๘
ชำระพระราชกำหนดบทพระอัยการ	๑๑๐
บูรณะปฏิสังขรณ์ พระพุทธรูปและพระอาราม	๑๑๒
ช้างสำคัญในรัชกาล	๑๑๗
พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต)	๑๒๓
รัชกาลที่ ๑ เสด็จสวรรคต	๑๒๖
เชื้อวงศ์เจ้ากรุงธนบุรี เตรียมก่อกบฏ	๑๒๙
เจ้าฟ้ากรมหลวงอิสรสุนทร กรมพระราชวังบวรสถานมงคล	
ขึ้นทรงราชย์สืบพระราชสันตติวงศ์	๑๓๓
สักเลข สังกัดกรม	๑๓๗
เดินสวน เดินนา	๑๔๓
พระยาทวยหาญช่วยพม่าแหกคุก	๑๔๘
เรื่องพระราชาคณะต้องอธิกรณ์	๑๕๐
พระราชกำหนดห้ามมิให้สูบแลซื้อขายฝิ่น	๑๕๒
สวนขวาในพระราชวัง	๑๕๘
เกิดอหิวาตกโรคในพระนคร	๑๖๗
ฝรั่งตะวันตกเข้ามาเจริญพระราชไมตรี	๑๗๓

อังกฤษขอเช่าเมืองไทรบุรี	๑๘๓
ครอเปิด ทูตอังกฤษเข้ามาขอทำหนังสือสัญญา	๑๙๐
กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ขึ้นเป็นกษัตริย์รัชกาลที่ ๓	๑๙๗
สร้างตึกซ่อมแปลงพระราชวัง	๒๐๐
ส่งกองทัพสังเกตการณ์พม่ารบอังกฤษ	๒๐๓
ปัญหาเรื่องจีนตัวเฮี้ย อั้งยี่	๒๐๙
พม่าแต่งทูตเชิญญวน ร่วมทำสงครามบุคตีไทย	๒๑๓
กบฏเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์	๒๒๕
ชำระเลขพลจกรรจ้ ลาวตะวันออกและเขมรป่าดง	๒๓๖
เรื่องอื้อฉาวด้วยนางใน	๒๓๘
อังกฤษรบชนะพม่า ส่งทูตเข้ามาขอพบพระเดชพระคุณ	๒๔๐
แต่งทูตออกไปจี้มก้องที่เมืองจีน	๒๔๖
ไฟไหม้ในพระนคร	๒๔๘

น้ำท่วมใหญ่	๒๕๐
ฝนแล้ง ข้าวแพง	๒๕๕
ทูตอเมริกันเข้ามาทำหนังสือสัญญา	๒๕๖
อังกฤษเข้ามาขอซื้อช้าง ม้า โค กระบือ ฝิ่นไทย	๒๖๐
เกิดแผ่นดินไหว	๒๖๕
พระสงฆ์ลังกาเข้ามายังพระนคร	๒๖๖
ดาวหางไฟปรากฏบนท้องฟ้า	๒๖๘
เกิดไข้ป่วงระบาดอีกครั้ง	๒๗๑
สถาปนาเจ้าฟ้ามงกุฎ	
ขึ้นเป็นกษัตริย์รัชกาลที่ ๔	๒๗๕
บรรจูดวงชะตาพระนคร	๒๗๙
สร้างพระที่นั่งมหาราชมณฑลที่ยศ	๒๘๑
เตรียมรับสถานการณ์โลกตะวันตก	๒๘๕
ข่าวลอบปลงพระชนม์	
พระเจ้าแผ่นดินกรุงสยาม	๒๘๙
ประเทศตะวันตกก็อื่นๆทยอยส่งคณะทูตมาขอทำสัญญา	๒๙๒
รัชกาลที่ ๔ กับครูสอนภาษาอังกฤษ	๒๙๗
ปรากฏดาวหาง	๓๐๑
สมโภชพระที่นั่งอนันตสมาคมพิมาน	๓๐๒
เสด็จประพาสหัวเมือง	๓๐๕

พระราชหัตถเลขาขอพระทัยหมอกการแพทย์สมัยใหม่	๓๑๐
สมเด็จพระนางเจ้ารำเพยภมราภิรมย์สิ้นพระชนม์	๒๙๘
ปัญหาเรื่องเงินตราในประเทศ	๓๑๕
ปฏิรูปและพัฒนาบ้านเมือง	๓๒๑
ชุดคลอง และทำสะพานข้าม	๓๓๑
ข้อพระราชทรัพย์	๓๓๘
พระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษา	๓๔๑
เมื่อฝรั่งเสด็จยึดครองเขมร	๓๔๔
ปักปันเขตแดนพม่ากับอังกฤษ	๓๔๗
สมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ ต้านอังกฤษปักเสาโทรเลข	๓๕๑
พระราชพิธีโสกันต์	๓๕๗
เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์ผนวชเป็นสามเณร	๓๖๐
เสด็จประพาสหัวเมืองฝ่ายเหนือถึงเมืองพิษณุโลก	๓๖๒
แต่งทูตไปฝรั่งเศส เจรจาเรื่องเขตแดนและการค้า	๓๖๕
สุริยุปราคาเต็มดวง	๓๗๑
รัชกาลที่ ๔ ทรงพระประชวร	๓๗๕
รัชกาลที่ ๔ เสด็จสวรรคต	๓๘๐
เอกสารและหนังสืออ้างอิง	๓๘๓